

Vergaderjaar 2007–2008

31 200 XVIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van de begroting Wonen, Wijken en Integratie (XVIII) voor het jaar 2008**Nr. 63**¹ Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), Van Gent (GroenLinks), voorzitter, Van der Staaij (SGP), Kamp (VVD), Arib (PvdA), Poppe (SP), Weekers (VVD), ondervoorzitter, Dijsselbloem (PvdA), Depla (PvdA), Van Bochove (CDA), Van der Ham (D66), Vietsch (CDA), Verdonk (Verdonk), Jansen (SP), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Wolbert (PvdA), Van der Burg (VVD), Van Heugten (CDA), Bouchibti (PvdA), Jasper van Dijk (SP), Thieme (PvdD), Fritsma (PVV), Van Toerenburg (CDA) en Uitslag (CDA).
Plv. leden: Bilder (CDA), Dibi (GroenLinks), Nicolai (VVD), Timmer (PvdA), Kant (SP), Blok (VVD), Bouwmeester (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Willemse-van der Ploeg (CDA), Pechtold (D66), Blanksma-van der Heuvel (CDA), Neppérus (VVD), De Wit (SP), Voordewind (ChristenUnie), Heijnen (PvdA), Zijlstra (VVD), Haverkamp (CDA), Leerdam (PvdA), Ulenbelt (SP), Madlener (PVV) en Karabulut (SP).

² Samenstelling:

Leden: Van Gent (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Poppe (SP), Snijder-Hazelhoff (VVD), ondervoorzitter, Depla (PvdA), Van Bochove (CDA), Koopmans (CDA), voorzitter, Spies (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Haverkamp (CDA), De Krom (VVD), Samsom (PvdA), Boelhouwer (PvdA), Roefs (PvdA), Neppérus (VVD), Van Leeuwen (SP), Jansen (SP), Van der Burg (VVD), Van Heugten (CDA), Vermeij (PvdA), Madlener (PVV), Ouwehand (PvdD), Bilder (CDA) en Wiegman-van Meppelen Scheppink (ChristenUnie).
Plv. leden: Duyvendak (GroenLinks), Van der Vlies (SGP), Polderman (SP), Remkes (VVD), Jacobi (PvdA), Hessels (CDA), Koppejan (CDA), Ormel (CDA), Ko'ér Kaya (D66), Leijten (SP), Schreijer-Pierik (CDA), Kamp (VVD), Timmer (PvdA), Waalkens (PvdA), Vos (PvdA), Zijlstra (VVD), Langkamp (SP), Gerkens (SP), Van Beek (VVD), Schermers (CDA), Besselink (PvdA), Agema (PVV), Thieme (PvdD), Vietsch (CDA) en Ortega-Martijn (ChristenUnie).

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 20 mei 2008

De algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie¹ en de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer² hebben op 22 april 2008 overleg gevoerd met minister Vogelaar voor Wonen, Wijken en Integratie over:

- **de brief van de minister d.d. 29 februari 2008 inzake de energiebesparingsplannen voor de gebouwde omgeving, onder andere de particuliere woningvoorraad (31 200-XVIII, nr. 54).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

Volgens de heer **Jansen** (SP) kunnen twee vliegen in één klap geslagen worden: vermindering van het energieverbruik en de CO₂-uitstoot, alsmede een kostenbesparing voor bewoners of gebruikers van gebouwen. Er moet een criterium komen voor de kostendekkendheid. Het principe van kostendekkendheid moet bekeken worden in relatie tot de levensduur van de investering, waarbij de baten uiteindelijk positief moeten uitvallen.

Het convenant «Meer met Minder» is een stap in de goede richting. Is het echter haalbaar om aan het eind van deze kabinetsperiode 500 000 gebouwen te hebben aangepast, als in 2008 een pilot voor slechts 10 000 gebouwen wordt uitgevoerd?

- Wat is de integrale visie van de minister over de afstemming van de bouwregelgeving op de toekomstige toepassing van actieve en passieve zonne-energie in gebouwen? Wordt daarbij ook de toepassing van lagetemperatuurverwarming in nieuwbouw betrokken?
- Kan de bouwregelgeving voor nieuwbouw worden aangevuld met eisen over zonwering en warmteaccumulatie teneinde bij het gebruik van passieve zonne-energie gebouwen beter bestand te maken tegen extreme zonnigheid?
- Kunnen bij het experimenterprogramma voor het verbeteren van de klimaatbestendigheid van bestaande gebouwen zo snel mogelijk praktische oplossingen bedacht worden voor thermische problemen in de zomermaanden?
- Kan de overheid condities scheppen voor een collectieve aanpak voor energiebesparingen in de koopsector?
- Kan het energielabel voor woningen worden omgebouwd tot een

maatstaf voor absoluut verbruik? Kan er, zodra de kinderziektes zijn verholpen, een sanctie worden opgelegd tegen het ontduiken van de wettelijke verplichting, hetgeen nu op grote schaal gebeurt?

- Kan de norm voor de energieprestatie van bestaande gebouwen gefaseerd worden verscherpt, zulks uiterlijk per 1 januari 2010? Kan op dat moment ook een eerste indicatie gegeven worden van de aanscherpingen in de periode daarna?
- Kan er een hypotheekgarantie komen, waarbij geen taxatie voor investeringen in de energiebesparing nodig is?
- Kan in de aanpassing van het Bouwbesluit naast de EPC-waarde (energieprestatiecoëfficiënt) ook de Rc-waarde (de som van de R-waarden voor de warmteweerstand) voor nieuwbouw aangescherpt worden?
- Waarom is de voorbeeldfunctie van de Rijksgebouwendienst (RGD) op het punt van de energiebesparingen niet in het convenant opgenomen? Kan de minister op 1 januari 2009 afgerekend worden op een besparing van minstens 2% in rijksgebouwen?

Mevrouw **Spies** (CDA) steunt de aanpak van «verleiden», maar vindt dat het convenant wel moet leiden tot concrete resultaten.

De eerste deadlines zijn inmiddels verstreken. Heeft de minister het jaarplan 2008 van de initiatiefnemers ontvangen? Hoe staat het met de oprichting van de uitvoeringsorganisatie? Heeft het Rijk daarin een rol? Er is al zo veel kennis en ervaring op dit terrein. Hoe wordt geborgd dat niet opnieuw een nieuwe organisatie het wiel uitvindt? Wanneer wordt Aedes partij in het convenant?

Wanneer de verhuurder investeert in energiebesparing, mag hij daartegenover een huurverhoging stellen; huurders profiteren immers van een lagere energierekening. Kan bij plannen tot woningverbetering volstaan worden met instemming door een kleine meerderheid van de bewoners?

- Hoe staat het met de subsidie voor zon pv-systemen en de regeling voor duurzame energieopties in de bestaande bouw? Wil de minister ervoor zorgen dat die subsidieregelingen uitvoerbaar zijn en toegankelijk voor aanvragers? Hoe kunnen de administratieve lasten beperkt worden?
- Wanneer wordt duidelijk voor welke doeleinden de bedragen voor groen beleggen en de verhoging van MIA (milieu-investeringsaftrek) en EIA (energie-investeringsaftrek) beschikbaar komen?
- Welke rol spelen de gemeenten in «Meer met Minder»? Zullen de afspraken tussen Rijk en gemeenten een-op-een met het convenant worden uitgevoerd? Op welke wijze heeft de minister verzekerd dat iedereen dezelfde richting op wil?
- Wordt het bedrag van 14 mln. voor 2008 daadwerkelijk uitgegeven? Gaat dat geld allemaal naar de pilots? Hoe staat het met die pilots?
- Hoe wordt voorkomen dat de meest voor de hand liggende en meest eenvoudig te realiseren energiebesparende maatregelen, zoals dak-, vloer- en spouwmuurisolatie en HR++glas, over het hoofd worden gezien?
- Hoe wil de minister de toepassing van het energielabel verbeteren?
- Hoe staat het met het convenant over de nieuwbouw?
- Hoe wil de minister komen tot een nieuwe systematiek voor het bepalen van de EPC-waarde?

Mevrouw **Van der Burg** (VVD) vindt dat mensen moeten worden gestimuleerd om actief aan de slag te gaan met energiebesparing. Het principe van «verleiden» is een positief uitgangspunt, maar de Europese dimensie mag niet uit het oog worden verloren.

Wie heeft de leiding over de uitvoering van het convenant? Waaruit bestaat de concrete bijdrage van de overheid? Kan de minister garanderen dat er geen verplichtingen worden gesteld? Zullen niet allerlei

belastingen en heffingen worden ingevoerd om uitvoering van het conve-
nant alsnog heel snel af te dwingen? Het werkprogramma stelt dat
wanneer de aanpak te weinig resultaat oplevert, er verplichtende maatre-
gelen worden genomen. Wanneer is dat het geval, wanneer wordt dat
bezien en om welke verplichtende maatregelen gaat het dan?

Het energielabel is nu alleen verplicht bij verhuizing of wanneer een huis
van eigenaar wisselt, maar het wordt ingezet als prestatie-indicator. Hoe
ziet de minister dit voor zich bij de bestaande bouw? Is de kwaliteit van
het label inmiddels gewaarborgd? Hoe staat het met de labeling van
producten en met de revisie van de Europese richtlijn voor energielabe-
ling van huishoudelijke apparaten?

- Zal de slimme meter daadwerkelijk mensen stimuleren bewuster om te
gaan met energie? Zullen mensen straks wel op de meter kijken als zij
dat nu niet doen? Wie betaalt de kosten van ruim 1 mld.?
- Mag bij het huidige inflatievolgende huurbeleid van verhuurders
verwacht worden dat zij energiebesparende investeringen doen?
- Is de minister al in overleg met de woningbouwcorporaties over een
akkoord?
- Hoe staat het met de aanpassing van het woonwaardingsstelsel?
- Hoe wordt effectief geregeld wat energiebesparende maatregelen
zullen opleveren?
- Hoe staat het met de plannen voor de nieuwbouw?

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks) vindt dat, gezien de resultaten tot nu
toe, de invoering van energiebesparende maatregelen echt beter moet,
anders worden de doelstellingen niet gehaald. Werkt het principe van
«verleiding» voldoende bij het energielabel voor woningen?

Het kabinet dient met concrete maatregelen te komen. Er zijn niet alleen
kosten, maar ook baten, niet alleen in de vorm van geld maar ook in de
vorm van een verbetering van het milieu. Investerings leveren voordelen
op voor huurders, omdat zij een lagere energierekening zullen ontvangen.
Er zijn nog te veel woningen met een gigantisch energieverbruik, terwijl
de huurders van die woningen te weinig handvaten hebben om hier iets
aan te doen.

Het kabinet wil in 2011 afgerekend worden op 500 000 woningen die 30%
energiezuiniger zijn en 100 000 woningen met duurzame energievoorzie-
ningen zoals zonneboilers, warmtepompen en zon pv. Dat vergt een
ijzeren planning en een stalen regie. Het gaat echter veel te langzaam: in
2008 zijn er eerst enkele kleine pilots en vervolgens resteert nog maar drie
jaar over om de doelstellingen te realiseren. Het tempo moet dus dras-
tisch worden opgeschroefd. Wie voert in het kabinet eigenlijk de regie?
Heeft de minister een poot om op te staan als het allemaal niet vlot
genoeg gaat?

Voor zon pv is een zeer beperkte subsidie beschikbaar gesteld: circa 5 mln.
in 2008, wat slechts 7000 huishoudens dekt. Voor zonneboilers en warmte-
pompen is helemaal geen subsidieregeling. Hoe gaat dat nu verder?

- Klopt het dat het overleg met het Landelijk Overleg Huurders Verhuur-
ders (LOHV) over de voorgenomen aanpassingen van het woning-
waardingsstelsel tot nu toe tot geen enkel resultaat heeft geleid en,
zo ja, wanneer gaat de minister actie ondernemen?
- Hoe vordert het onderzoek naar een energieprestatienorm voor de
bestaande bouw? Wil de minister de Kamer driemaandijks infor-
meren over de voortgang?
- Waar zijn de corporaties en waar is Aedes? Waarom dwingt de
minister hen niet om al hun woningen te updaten met isolatiemateriaal
en zuinige apparatuur?
- Wat vindt de minister van het idee om bewoners het recht te geven om
energiebesparende voorzieningen af te dwingen?
- Hoe staat het met de toezegging van de minister van VROM om de
vergroeningsmogelijkheden van de huurtoeslag te onderzoeken?

De heer **Samsom** (PvdA) vindt energiebesparing in de gebouwde omgeving het meest cruciale onderdeel van de klimaat- en energieambitie. Het gaat om een besparing van 100 petajoule en om dat te halen moet alles op alles gezet worden.

Is het mogelijk om de ambitie van 500 000 woningen te halen? Hoe staat het met de stimuleringsregeling voor energiebesparing in de gebouwde omgeving?

Het energielabel moet uitgevoerd worden door de markt. Hoe staat het ermee? Klopt het dat er nog heel veel huizen zonder label worden verkocht? Het is dan wel verplicht, maar er zit geen sanctie op en, nog erger, geen prikkel. Subsidies zijn niet het belangrijkste middel, want dubbel glas en vloerisolatie betalen zich ruimschoots terug. Ondertussen komen mensen echter niet van de bank af om de installateur of aannemer binnen te laten.

- Welke creatieve maatregelen kan de overheid treffen, zoals een differentiatie in de overdrachtsbelasting of een aanpassing van het huurwaardeforfait?
- Is wellicht nog meer creativiteit nodig om energiebesparing leuk te maken, zoals een prijs voor de meest energiebesparende straat?

Mevrouw **Wiegman-van Meppelen Scheppink** (ChristenUnie) is blij met het convenant. Waarom zijn consumentenorganisaties geen partij in het convenant? Hoe krijgt de afstemming met deze organisaties vorm? Is het niet logischer dat zij alsnog bij het convenant aanhaken?

Bedrijven willen wel investeren in energiebesparende maatregelen en maatregelen voor duurzame energie. Ook wordt gedacht aan een markt voor financieringsmogelijkheden om investeerders in staat te stellen dergelijke maatregelen te financieren. Is de minister bereid te onderzoeken of de overheid garant kan staan voor de risico's, bijvoorbeeld in de vorm van een revolving fund? Hoe staat het met de uitvoering van de motie-Wiegman c.s. (31 200-XI, stuk nr. 48)?

Bedrijven en burgers moeten worden voorgelicht over de mogelijkheden tot beperking van de CO₂-uitstoot. Kan het initiatief van Nuon, om huishoudens via de jaarafrekening inzicht te geven in de jaarlijkse CO₂-uitstoot en te informeren over de mogelijkheden die uitstoot terug te dringen, in overleg met alle Nederlandse energieleveranciers breder uitgerold worden? Het doel van betere voorlichting staat bovenaan; de wijze waarop dat gebeurt, door een energierekening of een slimme meter, is minder relevant.

Uit onderzoek blijkt dat het energielabel nog niet is ingeburgerd onder verkopende makelaars, notarissen en huizenkopers. Hoe wil de minister ervoor zorgen dat makelaars en notarissen hun verantwoordelijkheid nemen?

Artikel 2 van het convenant gaat onder andere over specifieke eisen voor een gezond binnenklimaat. Wat zijn echter die specifieke eisen? Geven deze voldoende waarborg voor een gezond binnenklimaat op het moment dat er echt werk gemaakt wordt van energiebesparing?

In 2008 gaat een aantal pilots van start. Hebben gemeenten echt capaciteit hiervoor? Hoe worden zij door de minister ondersteund?

Wil de minister in het kader van een convenant voor energiebesparingen in de nieuwbouw de mogelijkheden onderzoeken om maatregelen voor duurzame energie en warmte-installaties buiten de bouwkosten en dus buiten de hypotheek te houden?

Antwoord van de minister

De **minister** legt uit dat de minister van VROM coördinerend bewindspersoon is voor het programma Schoon en Zuinig. Binnen dat programma is een aantal sectoren gedefinieerd, waarvoor de specifieke vakministers verantwoordelijk zijn.

Om de ambitieuze doelstellingen te realiseren, moet alles uit de kast gehaald worden. Er is bewust gekozen voor convenanten, om zo alle partijen mee te krijgen. Mocht echter «verleiden» niet genoeg zijn, dan zal de stok achter de deur vandaan gehaald worden. Het convenant voor de bestaande bouw, «Meer met Minder», is in januari gesloten; op 22 april is een convenant overeengekomen over energiebesparende maatregelen in de nieuwbouw. Het is dus te vroeg om te spreken van teleurstellende resultaten. De minister zegt toe, eens per jaar de Kamer over de voortgang te informeren. In beide convenanten is afgesproken dat Aedes, Woonbond en de minister een tripartiete overeenkomst nastreven, waarin het belang van energiebesparende maatregelen en de financiële effecten ervan voor huurders meegenomen worden. Deze overeenkomst zal waarschijnlijk na het zomerreces worden gesloten.

Volgens kadastrale gegevens zijn er op dit moment 210 000 energielabels verstrekt; dit is meer dan verwacht. De datum van verstrekking kan los gezien worden van het transactiemoment van een woning. In het eerste kwartaal van 2008 zijn 50 000 woningen bij de notaris getransporteerd; daarvan zijn ongeveer 17 500 daadwerkelijk in 2008 verkocht. Slechts 15% van die woningen is verkocht met een energielabel; daar moet dus nog een behoorlijke slag gemaakt worden. Het energielabel moet echter gezien worden als een middel en niet als doel.

Vlak voor de introductie van het label had Vereniging Eigen Huis (VEH) een viertal klachten. Overleg met VEH heeft geresulteerd in verbeteracties gedurende het eerste kwartaal van 2008. Er komt een centraal examen voor alle energielabeladviseurs; daarvoor zijn expliciete eindtermen geformuleerd en het examen wordt verplicht gesteld per 1 september. De steekproeven bij gecertificeerde instellingen zullen eerder beginnen dan gepland. Er komt een klachtenprocedure voor mensen die ontevreden zijn over de kwaliteit van de toekenning van het energielabel. Er wordt ook voor gezorgd dat de eigenaar inzicht krijgt in de opnamegegevens van het label.

Zowel in december 2007 als gedurende de afgelopen maand is er een Postbus 51-campagne gevoerd om het belang van het energielabel en de rechten van kopers en huurders te benadrukken. De minister wil met de betrokken brancheorganisaties nogmaals een voorlichtingscampagne specifiek voor notarissen en makelaars opzetten. Deze beroepsgroepen moeten kopers en verkopers actiever informeren over het belang van het label. De minister wil bij de eerste voortgangsrapportage bekijken of deze campagne voldoende effect sorteert.

Het is niet goed mogelijk om van het energielabel een maatstaf van absoluut verbruik te maken. Het energieverbruik is immers mede afhankelijk van het aantal bewoners van een pand.

In overleg met het LOHV bepaalt de minister hoe het woningwaarderingstelsel wordt aangepast. In het stelsel wordt de energieprestatie van de woning meegeteld bij het bepalen van de maximale huurprijs. Overigens mag de verhuurder natuurlijk nu al kwaliteitsverbeteringen doorberekenen in de huurprijs. De Kamer zal hierover in juni nader worden geïnformeerd; het nieuwe stelsel wordt vervolgens in de zomer van 2009 ingevoerd.

Uit recent onderzoek blijkt dat de norm van 70% geen grote problemen oplevert voor het doorvoeren van plannen tot woningverbetering. Het is dus niet nodig die norm te verlagen. Overigens wordt ook dit onderwerp besproken met het LOHV. Het is essentieel om draagvlak te creëren voor de te treffen maatregelen.

In het Burgerlijk Wetboek is geregeld dat burgers op individueel niveau het recht van initiatief hebben; de minister wil dit wettelijk regelen voor het collectief niveau. De Kamer zal hierover nader worden geïnformeerd. Conform de Regeling huurtoeslag komen mensen die een huurprijs betalen die boven de grens van de huurtoeslag uitkomt, voor het deel van de huur dat onder de grens zit wel in aanmerking voor de toeslag, maar

niet voor het deel dat boven de grens uitkomt. Het is dus een misverstand dat energiebesparende maatregelen tot effect zouden hebben dat mensen helemaal geen huurtoeslag meer krijgen. De minister is bereid met de minister van VROM te overleggen over de toezeggingen van de minister van VROM met betrekking tot vergroening van de huurtoeslag. Zij zal de Kamer daarover voor 1 juni een brief sturen, waarin ook de effecten van het schrappen van de passendheidstoets per 1 januari 2009 worden meegenomen.

In de komende «meibrief» neemt de staatssecretaris van Financiën fiscale vergroeningsmaatregelen voor energiebesparing in de gebouwde omgeving op. Uitgangspunt is een lastenverschuiving in plaats van een lastenverzwaring.

De maatregelen voor groen beleggen zorgen ervoor dat in de toekomst binnen de kaders van «Meer met Minder» beter gebruikgemaakt kan worden van «groene hypotheek» voor de financiering van energiebesparende maatregelen in bestaande gebouwen; daarbij zal een rentekorting worden verleend. De minister is er geen voorstander van om energiebesparende maatregel buiten de hypotheek om te financieren.

De Regeling groenprojecten uit 2005 zal vergaand worden herzien. Er komt ruimte voor de ondersteuning van duurzaam bouwen en renoveren. De regeling wordt in de toekomst ook interessant voor niet-eigenaren, bijvoorbeeld bij huurdersinitiatieven. Het is de bedoeling dat de nieuwe regeling begin 2009 wordt geïntroduceerd, onder voorbehoud van Europese goedkeuring.

Per 1 januari 2008 kunnen ondernemingen en utiliteitsbouwers het maatwerkdadvies opvoeren voor EIA. Daarnaast onderzoeken de ministers voor WWI en van VROM en EZ de mogelijkheden om een fiscaal voordeel te verbinden aan de EIA, op basis van een verbetering van de energieprestaties. De minister zegt toe, de Kamer voor 1 juni schriftelijk te informeren over de vraag welke energiebesparende maatregelen hiervoor in aanmerking komen, alsmede over de vraag welke mogelijkheden er op dit terrein zijn voor de not for profit-sector, aangezien die sector niet voor de EIA in aanmerking komt.

In deze kabinetsperiode is 121 mln. beschikbaar voor ondersteunende maatregelen voor energiebesparing in bestaande gebouwen. Hieruit wordt een stimuleringspremie voor het verbeteren van de energieprestatie van een woning volgens het energielabel gefinancierd. De minister is bereid alle creatieve suggesties van de Kamer, zoals een prijs voor de meest energiebesparende straat, hierbij te betrekken. Energie besparen moet niet alleen iets opleveren, maar ook leuk zijn.

Een deel van het beschikbare budget wordt gereserveerd voor ondersteuning van de consumentenorganisaties, die zijn verenigd in het Platform Bewoners en Duurzaam Bouwen. Deze organisaties zijn geen convenantspartner, omdat er bewust voor gekozen is om in zee te gaan met de partijen die primair verantwoordelijk zijn voor het realiseren van de afspraken in het convenant. Wel heeft het Platform een intentieverklaring getekend om zich actief in te zetten voor «Meer met Minder». De minister neemt binnenkort een plan van aanpak in ontvangst, waarin het Platform voorstellen doet ter vergroting van het draagvlak voor energiebesparende maatregelen bij consumenten.

Met de gemeenten is een apart convenant gesloten. In het convenant voor de nieuwbouw is een heel specifieke verbinding gemaakt met een tiental pilots voor energiebesparende maatregelen in gebieden die door gemeenten zijn aangemeld.

Ultimo 2008 komen de marktpartijen met een herziene norm voor de energieprestatie voor gebouwen, welke toekomstbestendiger zal zijn. De minister moet de norm daarna vaststellen. De nieuwe norm kan niet voor 2011 worden ingevoerd; de minister zegt toe, de Kamer schriftelijk te zullen informeren over de redenen daarvan.

De marktpartijen in het convenant zetten een uitvoeringsorganisatie op en de energiebedrijven gaan met de slimme meter aan de gang.

Nadere gedachtewisseling

Mevrouw **Van der Burg** (VVD) vraagt wat de gevolgen van alle regelingen zijn voor de beperking van de administratieve lasten.
Houdt ondertekening van de overeenkomst met Aedes na het zomerreces een vertraging in voor het proces?

De heer **Samsom** (PvdA) vindt een nalevingspercentage van 15 veel te laag.

De minister is nog erg zoekende. Zij moet echter de juiste formule wel uiterlijk 1 januari 2009 gevonden hebben en invoeren.

De **minister** benadrukt dat ook zonder de overeenkomst met Aedes woningbouwcorporaties al heel veel energiebesparende maatregelen nemen.

Inderdaad is 15% aan verkochte woningen met een energielabel te weinig, maar de stimulerende maatregelen worden feitelijk pas in de komende maanden in de markt gezet. Na een jaar wordt geëvalueerd of deze voldoende zijn of er andere nodig zijn.

De minister zegt toe, alle niet beantwoorde vragen schriftelijk af te doen.

Toezeggingen

- De minister zegt toe, dat zij de Kamer jaarlijks zal informeren over de voortgang van energiebesparing in de gebouwde omgeving.
- De minister zegt toe, het voorstel tot aanpassing van het woningwaarderingstelsel in juni 2008 naar de Kamer te sturen.
- De minister komt vóór 1 juni 2008 schriftelijk terug op de toezegging van de minister van VROM in het kader van Schoon en Zuinig inzake de vergroening van het belastingstelsel. Hierbij zal zij tevens ingaan op de vraag over het verminderen van de woningvoorraad onder de huurtoeslaggrens ten gevolge van energiebesparingsinvesteringen alsmede op de aanscherping van de norm voor EPC in de bestaande bouw.
- De minister zal de Kamer vóór 1 juni 2008 schriftelijk informeren over de maatregelen die in aanmerking komen voor de energie-investeringsaftrek.
- De minister zegt toe, de nog openstaande vragen vóór 1 juni 2008 schriftelijk te zullen beantwoorden.

De voorzitter van de algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie,
Van Gent

De voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Koopmans

De griffier van de algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie,
Van der Leeden